

რედაქცია

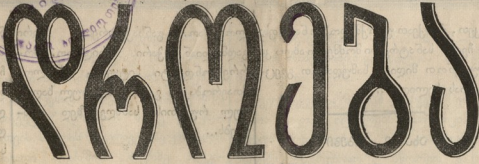
ქვემოთაღნიშნულად არის აღნიშნული ო. ლეონოვიძის სახელი, № 2.

ხელის-მოწერა

ბავშვის იურიდიული განყოფილებაში განკარგულებულია: His Times, or Petersburg Courier, "Вестник".

„დროება“-რედაქციის ფონი

წელიწადში 6 რუბლს შიგნით... 13 რუბლს... 5 რუბლს... 4 რუბლს... 3 რუბლს... 2 რუბლს... 1 რუბლს...

შპის განხილვისას

ვიცხი ამოხსნა მხოლოდ ერთი, წყველებიდან ამოხსნა... წყველებიდან ამოხსნა... წყველებიდან ამოხსნა...

თუ სიჭარბის მოთხოვნა, რაიმეც განსწავლეს... რაიმეც განსწავლეს... რაიმეც განსწავლეს...

ბავშვის კომპლექსი ორშაბათს ბარდა.

სახაზოეული თეატრში

სამშაბათს, 13 მაისს

ბენეფიცი ა. ა. სავარკოვისა

ძარიული ტრუპისაგან წარმოდგენილი იქნება:

I პირო

უბადურთაგანი

ღამა 4 მოქმედი, 2 მოხმებარებისა.

II

კომისიონა ბაიმონაშვილი

მოადგილი ერთ მოქმედსად.

ბილეტიანი ისევე აღიზნება, რა საზარდოს მსადაზნაში და თეატრის განსაში

ღასაშინი 8 საათს

მოლაპარაკება იქნება შემდეგ საღამოს:

- 1) წარსულის წლის ანგარიში. 2) მოამბეტის წყევრების ამორჩევა. 3) წყევრების რამდენსამე მუხლის შევლია.

მე მთავრად ვიდა ამ კრებისა და წყევრების ძალით, იგი კანონიერად ჩაიხრისება, რამდენი წყევრც უნდა დაესწროს.

(3-3)

ტელეგრაფები

(ხელისა შიგნით)

კაზანისკენ, 11 მაისს. მშენებელისა შიგნით დასწავლად: დიდი მოგარაი კავკასიის სამსახურსა 9 მაისს წამდნდა ჰქვდა კავკასიასა.

გენერლის, მინსკოვსკის და სხვა მთავრებისა დასწავლად, 12 მაისს გადაგდება.

ბავაღიანი ძარიმელისი ბილი

ტელეგრაფის, 12 მაისს.

თან-ღათან სულ უფრესი და უფრესი ამბები ისმის და მოგვდის ახლად შემოკრთილულ ბათუმის მაზრის ქართულ-გლეხებზე. მკვებ-პაქარა მათ თითქმის შარშან გადესახლა სულაო, წიღის

თვისა ატეხილის კულებს, არამდე მთელს შშინებესურების თემებსა, რადგანაც არაფერი იტყვიო ძროლი და ლინიერი წყვილია, რომ მათთან ხუმრობა არ გამოდებება; სწრაფად და ლინიერად მორბის და ისეთ სიზარდად მოსიარულ და მორბენებელს დასად დაღვრებელს ლოდებს და ძველსა, რომ აღადიანი ვანკოფრემიზად ვერ გამოაჩინა! რაც ვინდ რომ პაქარა წყვილი იყოს, არაფერ უფრეველი კვთ ქნულად ერწინება მუც ვაგისული. მითის სიწყვეთი, არაგვისთანა ვიგი მდინარე საქართველოში არ მოიძებნება.

მზები და ხილები რომ გვიჩაიანი იქნის ამ საშინელის მდინარის ნაპირებზე, კლდე კარი იქნებოდა, მაგრამ აქ მოგახლოვნი ამ ნუღამს მოკლესული. არც სოფელი, არც ერთი მოხსენებ, არც გვიჩაიანი გზა და ხილები.—მეგზერი მხოლოდ საკლდე-ბოლოგა მხედის და არაგვის მომსახურებუ ზვირთისა, რომელი ღრიალი იმას აუჩრებს. მზა ისე ვიჭრია მდევრად თეთი სოფ. უკან-საშუამავლ (თითქმის არაგვის სათაფლთან, მორბილას ძირში), რომ ორს ცხენ-

ზემო-პაქარა, მოაუღლით, არტანი, შოკსივი და სხვა მზარეობი აძირებენ დატრას და ყველა მსხალისისკენ შევრბენ პირისა; ახლად მუდიან რაც განაჩით, ყველაფრის ფულად აქციენოდა და არხობისკენ მიეშურებოდა.

ბათავრც გვითქვამს ჩვენ, რომ ამ ხალხისაგან თვის სამშობლო მკვებინს, მამა-პაპეული კერის დატოვებისა და მსხალეთში გადასახლების მიზნით არის, ერთის მხრით, ის, რომ ხელს ამ თავითვე ვერ მოთავსებენ და ხელთან, ვერ მოკლენ ამათი გული ვერც გატერებაში ღრუბ დამხარებით და ვერც სხვა ვეგარით; მეორეს მხრით მიზნით კლდე ის არის, რომ ოსმალეთში ჩვენზე უფრო დახლებულნი მკადგებელნი და უფრო მარჯვე გადამხრებელნი გამოჩნდნენ.

ჩვენ გეცნობებენ, სხვათა შორის, რომ ამას წინათ ართიების მაზრაში დაღვრევიანი ერთი ბროშურა, რომელიც სტამბოლის უოფლია დაბეჭდილი და ითითქმის მთელი ბათუმის მაზრის ხალხში, უოფლი ოჯახში მოუფრთხილა. შშინაფრთხი ახრი ამ ბროშურის, როგორც ვარძობაცეს, ის არის, რომ უოფლი მამალიანი, რომელიც რუსის ხელშეწყობა და კანონების მფარველობაში დარჩება, სულით და ხარკით დაღვრული და წაწყვედილი იქნება; რაც უნდა მტკიცედ აღმასკურებელი იყვის ის

ნოსანს არ შეუძლიან აქ გზა აუქციონისა პაწაწინტული ბილიცხე მიღიხარი და გვერდით არაგვის ღლიერი ტალღები დატეხილ—საშინდებდა! არ შემზღიანი იღწურაო ყოველი, ჩასცხამი მგზავრი გამოსვლის. ჩამდნენ ვიგებს წამამს ამს და გზაზე! ხილები?! აქვრების ხილს! მათ იტყვიან! სწორად არაგვის ხილები არაქან! მითი ცხენის მებრ თუ შესადა, მებრ მებრ, რომ არაგვი ხილსა გავცუცვს! შეხედებენ თუ არა ხილებს, მანვეც ქანობს დაწყვის და ქანობს, როგორც საწაქვნი; აღმასნ ვერაგვი პრეფერენცულ არის დაბლობიერი.

ღლი შიში მკვამეს არაგვის ხილებს; პირველი ხილი რომ მივადგვივით, მე ვიციებ ჩემს თან-მოგზავრს: ჩამომხტარებულც ცხენდნან, თუ არა? მან, რომელიც შარად და ღლის ხნის ნატარები იყო აქ სილითი მითხანს—არას ამბობს, ცუტა, რა ჩამომდობა იქნება! მე ვინმე-მოკლემამ შევეცრე ცხენი ბოგარებზე და თუცა მე მინდა, ამ ახლა ჩამიბერეთვა არ ახლა-მეთქი; მაგრამ ბავიდე მშობლიანიად მეორის ნაპირს, არაგ-

მამაღის რეულისა, დღეს მინიცი გეჩრასავლე ვერ ეღირსებოა; ამის გამო ყველანი უნდა გადმოსხალდეთ აქ მსხალეთში, უტყველია, ბევრ შიშიშლის, სიცივეს და სხვა უბედურების გამოსკლითა, მაგრამ ეს ტანჯვა ხარკული ტანჯვა იქნება და სული და სხვა მცხებერებელი და სხვა და სხვ. ამგვარები.

ღე გოფანატურულს მამალიან ხალხს, რასაკირებელია, სწამს ყველა ეს და ამ ვერა ბროშურისა და აგრეტების ქაღებების-დაგარევი იტყვიან: სტრევეს აქურთავს, სახლ-კარს, მწაწა-წაწას, ყველაფრის თითქმის მუქი-დასად მუდის და ხალხს, ესახლება მსხალეთში.

მეგრამ იკუთრ ვარგებობათა და ხალხის კარავა მკლად პირები ვარგებებენ, რომ ამ ვერა ბროშურები და სტამბოლის აგრეტები ვერ შევლდნენ, ვერ დაავრებდნენ ხალხს გადასახლებლობა, თუ კი ჩვენ ამ ხალხისათვის ცოტა მომეტებული ყურადღება მივუცხიო, თუ კი ვაგებებენ იმისათვის, რომ ჩვენ ვაგებთ, ჩამედებენ იმისა, რომ ჩვენთვის უფრო-ბევრი ხალხი იმისათა აქ დარჩება, ვინც მსახურებოა.

საუბედრობა, თითქო ვანგებენ სული ამის წინააღმდეგ ვიქცილით; თამაშობს დადარგული-გლადტყეველი ხალხს იმდენი მესსულენება ვერ მოუზოავთ, რომ ჩამდნენ მათ

გზზე 7-8 ხილია. მხ ხილები სხვადასხვა გზისა კი არა—ერთისა და იმავე გზისა, ასე რომ ხან ერთს ნაპირზე მხილიან, ხან მეორეზე. ამ მგზავრებში შიგალი ცივი და კამპესი წყაროებზედ შეშნება. საღამო კამი ბუგა, რომელიც მივედით ერთს კარგს გზაზედ აწმწრებულს ცეკრულიათან, რომელიც ცოტა არ იყოს ვავე ადგილი ჰქონდა, აქ თურხო მსოფლიო უოფლიერა—ამაღორის კარა. რადგანაც იგი თაბლო-მხლო სოფელი აღარ იყო და გზებიც ცუდი, ვადეწყვითი აქ დარჩნება. აქვეც ცეკრულიათან ჩამოხებენ. სოფელიან ჩაქ კი იშოვებოდა—ვიშოვეთ. მეკრულიათან ვიციობ: ვინ და ჩოღის ააშენ-მეთქი? მაღლა მისი წყარო-მხანისებელი თემიწინე და ვიციობ, ამ სახესტეს: ეს ხარანაულო! სოფელიათა. მსე მაღლა იყო, რომ ბარის ცხენი იქ ითავი დღემ ვერ ავა; მეტყველ ნაშთარა.

მს საჩრეველის სოფლები-სულ აგარადის მისი წყარვა, რიტები შენადნის. შარბილდენი მუდელის სიძინელი—შუა-ღამებზე (ვერგულ 15

ფელტონი

მზხარისი უფინაშენი

(მოგზაურებას ანაგვის სეოპაში)

(შუბლეკი *)

არაგვის მებრე მშენებერია. მშენებერია მითროს კი არა, რომ იგი ფრთხილ და მრავალ მცხებერებლიანია თა. იგი მშენებერი და შენადნევი მტრამ, რომ ხელ-უხლებელია ვერც მცხებრითაგან და თვით ბუნებაც ხელ-უხლებელია. მაღალი, ტუთი შეშინალი მივინ, განწყობილელი სხვადასხვა მანდის (მანწყობილურის) წყევლით, და გამოუცუველებლის ბუნების სიმბოლიათა.

შეუჩნე, მუსხვიებში მოპქისი და მოპქისი არაგვი არაგვიანი თან მომსახინა მითანი ტარანი და შესაბოგარე მოუთამაშებს გარემოს სხვა ატეხილს კულებს. არამც თუ მშურებარად მოუთამაშებს გარემოს

*) აღწერა № 98.

როგორღაც შევიტია ორის თუმანი, აქედან პური და ამ ვადალ ვაჭარს დარჩა ხალხზე ჰყიდის იმედე ფასად, რომ ვაჭარს თითონ დასჯალია: ფუნის ორ მანეთად და სამ შაჰრად, ძამბილ, ამბოზე, ორ-ორს ფუნის ჰყიდია...

მ. ერთად-ერთი მავალითა მელადმი ამ გვარი, წინად ხსამ გვარ მანის დაწვეულის სომხების სამარგებლოდ მოკრებიან; შემდეგ, დღესტარის მარქაზიშვილის თარსობით, მელადის ღარიბი ხალხისათვის მოკრებიან ფულად, იყიდენ 50 ლად პური და ღაღურებს ღარიბებსა. კითხოდ იყოს ამ გვარი დაწვეულები მელადმი; ესინურებო, რომ ეს პირადი და უნაქანელი არ იყოს... მერამ მერამ მისით, მერამ დეპუტატებში სომხობა დაე, შირი. მ-მეღებ კი ცელი ამიხებ ისინი. მელადი პოლიცა მ-შეობის სასარგებლოდ ღალატაკობს მტრობებ სომხებთან, მაგრამ ხალხი (თუღებებში) ერთხელ დაღლებენ ამბროსიშვილს ბორბო-პოკლებზე, რამდენად მართალი ხალხის ხმა (ნათქვამი კი) — ხმა ღლითა და ხმა ტრიალად (და), რა მოგახდენო, მაგრამ საქმის განმარების გამოსასწავლად საქორთოდ რჩებო მთელად გამოცხადი ეს ხმა, ხალხი ამბობს, რომ თუგებოდ 600 თუმანია ვაჭარული და ზღ. შირ. მ-შეობის კი 1030 თუმანი მოკრებიან და მტერი თითონ ჩაუგდებათ. საქმის გამოსწავლად მელადის კომისიამ დაუწინაურა, რომელიც საქმის კვლავ შესჯამია. ამ გვარად ღალატაკობს თითქმის მთელი მელადი და რა აღბრალებდა — ვიდრეც ვაჭრობით.

მელადის კლუბი სწორედ სადგინებლად გახსნა! ლაშის მელადის სტავა-სტა წოდების ხალხის ერთხმებით დაქვამონ! ძლიების სტარშინი...

დღე: ვეუარე — ვაწიოთ არაყის მან და მისი არაყი-მეტი, მეტიმარამ დახარწმინდა არაყის სტავიზენ. მეც მთავრად ვაწიო, დღეს და სატრადეც დაწინა: არაყს დათიკების სრულად არა ჰქონდა; არაყი თურქულ სურაღსა (პურის-სამარგებელი) ყოფილიყო.

ჩანდნიც წინ (ზეითი) მივიღოთი, უფრო ხევის მავაჭარებს გზებდით; ზღეს კაცს არაქი უფად ცხენზედ, ზოგჯერ ლაშასმი ქალი იყდა და ზურგზედ მისი ქვეყნები. შეტლის კი ეტ-მობლით, რომ ზარეც დღესასწაულისათვის იყვნენ დაითუღინ. მთელი დღე მარბი მიმგზავნი-მეჭიკო... რაც უფრო ზეითი მივიღოთი, გაცე უფრო მოამბრებულად ქვიან და ხმაზად ტრანჩიცი იყო. მეგვიან რომ გასავალით გზა აღარ იყო ტრინის გამოხდებით, ზეითი იყო გახარებული მარკებზე, ზღეს სიბები ვაჭარობლი, რომელზედც ვაღიდა ცხენი და კაცი. მეც თან-დათან მივარეცა სანძი გზებზედ სიორულად და ღალატაკობ და მშვენიერ დაღებულ ბურების ქრებდა მისი ვაჭარები და წინა.

ზად არიან, ორი მასწავლებელი, თან-დათან, სომხები, ჩინურები. ისეთი აუღალია ჰქონდათ წარსულის კვირებში, რომ სცემდა იწიებს ერთმანეთზე „სოფეტის“ დროს... საქმე კლუბისათვის ხალხის დაქორაგებზე ყოფილა: მადიდ სტარშინი თურმე მტკიცებდა:

— ის ხალხი უნდა დავიკარაოთ კლუბისათვის, რომელიც თ.თ. მ-მეც უნდა და ენაზედ ვინაობა, რადგანაც ჩვენა ვართ ძირებული აქ მტკიცებენ და როგორც ჩვენ გინდათ, ის უნდა მოიარღობოს სტავიზენ!

როდესაც ერთმა სტარშინიანებმა უთხრა თურმე: — „ახლა, ხუთი თ. მ-მეც მივლის საზოგადოებას არ შეგდგენია“ — თავიდა თურმე მგზავდ იყვნათ... როგორც ვეღაფ ვეგადა, თქვერისთანა მგლორე — მტრობები მუცალო... ასე ვინახეთ, ისე ვინახეთ...

ისეთი ღრიალი დაიწვეს თურმე, რომ მშვენიერად გვირათ: მოამტებულის დავირებიტი სცლიობენ სომხობის დამტკიცებას... მთავრის ბუღაჯიზზე ზოგაერთი თუღების ამირული“ ვაჭარები იყვნენ: ამითი თუ კარად არა ცქებენ ზ-მე, არა შეიღებდნენ. მტერი ბანს ამის: აქ უნდაღებ სულ უნდა ვაჭარული მთავრადებდა; რაც არა მგონია, ყველას ვეწინა სწორე ვაჭარები! — მს განთქობება ჩამოაღდა კლუბმა მთელის ხალხის დასაქვად წარდგათა შირის და შემდეგისათვის, ეცობენ, ურთიობას უნდა მივიღოთ... ხმა აისი, თითამ მთელის კითხობილით ცალკე უნდა განსწავ კლუბითა, უნდა ვაღიუკებდენ და წინაშის მთელის საზოგადოებისა-განათ. მთე ეს მართალია, ფრად დაწამებოთა იქნებენ ორავად მხარსათვის. ზურ მთელის საზოგადოება

რა „საზოგადოება“ და ამ საზოგადოების რამდენიმე განაწილება ხომ რაღა უნდა იყოს!...

მელად-ყველა, მაგრამ ეს ჩვენი მთელი ორავი ორავი იყვნენ, არა ერთი „სტად ხარი თაქსათის არ იყო, სტავს ბურებს უტყობდა“, სწორად ეს ჩვენი იყვნენ ხუტულია. ამინ არიან ე უნდაღებ, რომ თავად-ანაწიურათ ხმას იღებენ?! შირი სხინარისი (მთელის სასული. სასწავლებლის ამბროსიანობა უნდაღებენ ახლაც, რადგანაც მვერს იმავლად მეც-მის დროს 1783 წლიდან აქვე სხინარია იყო) მასწავლებლის გალდების გარედ ცტების ვეცე ეც გამოჰყავდნენ და ეს რა ამბავია, რომ კლუბებში სტარშინიანებ არიან და თავად-ანაწიურათ ხმას ამოღებენ თავად-ანაწიურად? მთელის მხარის თავად-ანაწიურათ წინამძღობლად თ. რ. მავაჭარებს დღეს, მ-მეც მისს ვაჭარენა უწყება მტების თავად-ანაწიურათ, რომლითაც იგი მიმოწოდებს მტების კითხობილით 31-ის მანისისათვის „საწახაფრო“ ვოლის! სასარგებლოდ ფულს ვაჭარებსაღის შესახებ. მივიღ ვეცე თ. რ. მავაჭარი კარად და წყისადრ უზღუდ მხედრებს მტების თავად-ანაწიურათ; იმედი ვაჭარს ავრთვით, რომ მტების კითხობილით ვაჭარების თვლით მშვენიერად შეიღებოს აზრების საქმეს, და, რამდენადც საქარია შეიღების აღზრდა, იმდენადვე უნდა (შეიღების აღზრდა) იყოს ერთი „მართლის“ სასარგებლოდ ვაჭარებსაღად...

მათი: ღამის მთელში საზოგადოებრივ მტეფილებში გადაჯარჯნენ მხარსაღისა გზოთა მხარსაღისა ისე მამა-პაპითი თურგები შემოვიდნენ! ნახშირის ბურა არა არა მთელში მახალი მტეფიცი ბატი, მავაჭარი ვეუენებოთ, ამბობენ მენახში-

რადენ მუხლს და გამარყენებდნენ, რადგანაც ფშაველებს აზრით ქალენი უწამდურია არიან (ამ შემთხვევაში მამალიმართისა ვაჭარად მტკიცება). მივე ყარებს შუა ვადღებს და ერთი მთელი ოთხ-კუთხაი აღზარა თული ქვა, რომელსაცაც რადენიმე ირბის ხე იყდა. ამ ქვა სტავია შირის რხის უღებთან შეგნეობლითი, შეიღებლითია ჰქონდა. მითხებ ფშაველებს:

— მინ იყო ამ რამოლი წინდლათ-გინი მაკალე?

გენს კიხებავდ ერთმა ფშაველმა ამბოა შეგდენი.

— მაკალე — გმირი იყო. მს ქვა — მათათა მებრედ აღნიშნულ ქვაზედ, — მაკალესი იყო; მაკალეს დე-კრება მარცხეთა, რადესაც იგი სამე-კრება იყო (სადაღად მტკიცება) იყო წასული, მა სტავს ეს ამბავი, მაშინვე გამოვიდა მდევრებსა წაართვა ეს ქვა; აქ მოიტანა და ავირე, როგორც ცნობა მეს ის დავა. ატე, (მიგვიან შეხე-რდებულად, ხომ ხედავ უწინაგებლად, — რადესაც მხარებულ შეილა წამა-საღად; მაშინ მზრების ძალისაგან

რებიც, ფუთობით უნდა ვაჭარათ ნახშირითა და ჩვენ ფუთების არა ვითარ-არა...! შირი ვეკვლად...
ჯაკული.

უხსრობითი

ფრანკი ამბობს. „Republique Française“ არ ყვეს საშუალო სწავლის მომავალ ცვლილებას და; სტავია შირის, „შეიღებს ამბობს, „სტავიანიკონ სიტყვის გადაღების აზრით თხოულობს, მაგრამ ცვლილების სასურველია რომ ძველი ერების სწავლის პროგრესითი მტეფი-ბული იყოს. ჩვერის აზრით, ძველი ერების შესწავლა უფრო გვიან უნდა იწყებოდეს და უფრო სტკიართი უნდა მივიღოთ; უტყობის კლასებსში და მკრებულად ენას და მათეგეტის უნდა დაჰქონდეს განსაკუთრებითი უნდაღებენ მიქცული.“

მტეფობის დებუტატთა პალიტის სხდომას დროს 10 მანის, წინადენილ იქნა პროგრესისტების კლუბის წინადადება, რომელთაც ითხოვერ, რომ გამოაკეთეს განსაკუთრებითი კანონი ერების ოფიციალურად მხარების თათხამა. ამ კანონით დადგენილი უნდა იყოს რომ სახელწიფო ენად იქნება ნებე-სული, და სტავ ერებს ე მოკლავ გამოცემაში და საზოგადოებრივ სტავ-რებაში. (1) მხარების უფლებას მიენი-ტებათ. (2) მხარეებზედ მ. მერსტან-ლიბერალითა კლუბის სახელითი თხო-ვა, რომ ის პასუხი, რომელიც მი-ნისარისა მტკიამებებს მათს ლიბერა-ლებს ერების თანასწორ უფლების შესახებ ცალკე კომისიის გადაეცეს განსახილველად.

მაშვეყვის რამოდენიმე საინტერესო აღვანი პალიტურს პარტიის

ავრე მოულოდ. მდევრის ვაჭარი მო-სულიად და ვანობაზედ მაკალესათვის ვაჭარებდათ ეს ორნი. მა როდესაც აღორავთი მოვიდნენ და დაეუბნეს მღ-პრავი, რომ ეს ქვა ჩაერთა წყალ-ში, მაკალეს ქვა ეს ამბავი, მოვი-და დაქარა თვისი ლახტად ვაჭარებს უკლესად და ვაჭარდებო. ატერი, ა მ ტრანს სო ხედავ, არავის ექვეითობი რომ გამოჰყავდნენ, — ეს ტრინე მა-შინდლის დაღუბნების ნახშირამა: შუა წაწილი კი ტრინებსა, მაკალეს ლახტმა ვაჩორდებო.

(შეგებენ ატეა)

